

**Заклад вищої освіти
«Міжнародний університет бізнесу і права»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Голова Приймальної комісії
Сергій Ненько
27 квітня 2023 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
в 2023 році для здобуття ступеню «магістр» за спеціальністю
071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма – Облік і оподаткування

Схвалено Вченою Радою
Закладу вищої освіти
«Міжнародний університет бізнесу і права»
Протокол № від 27 квітня 2023 р.

Херсон-Миколаїв-2023

Вступне випробування для здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою зі спеціальності 071 Облік і оподаткування (код та найменування) (освітня програма Облік і оподаткування) (найменування) відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до ЗВО «Міжнародний університет бізнесу і права» в 2023 році» у формі індивідуального письмового фахового іспиту, який приймає екзаменаційна комісія з певної спеціальності (освітньої програми), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

До фахового іспиту входять питання за темами:

- Фінансовий облік;
- Аудит;
- Податкова система;
- Облік у банках.
- Управлінський облік.

Перелік питань за темами наведений у програмі.

Критерії оцінювання знань

1. Результат фахового іспиту визначається за шкалою від 100 до 200 балів.
2. Вступні випробування відбуваються у вигляді тестів з відповідних дисциплін в кількості 50 тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється «чотири» бали.
3. Якщо вступник отримав менше ніж 100 балів, то вважається що він не склав іспит і до участі в конкурсі не допускається.

1 Питання за темою «Фінансовий облік»

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку. Бухгалтерський фінансовий облік в інформаційній системі управління економікою підприємства. Користувачі інформації бухгалтерського фінансового обліку Обумовленість організації обліку на підприємстві вимогами користувачів інформації. Фінансовий і управлінський облік: мети, порівняльна характеристика, області використання підготовленої інформації. Основний зміст бухгалтерського (фінансового) обліку, оцінка стану й змін основного й обігового капіталу, власних і позикових джерел фінансування активів підприємства, руху фінансових потоків за звітний період, а також фінансових результатів. Бухгалтерська звітність як завершальна стадія фінансового обліку. Принципи й загальні положення національних стандартів фінансового обліку й звітності. Основи концепції бухгалтерського обліку в ринковій економіці України. Система нормативного регулювання бухгалтерського (фінансового) обліку в Україні П(С)БО й План рахунків бухгалтерського обліку (2000 р.) як методологічні нормативні документи всієї системи бухгалтерського (фінансового) обліку. Облікова політика підприємства, принципи її формування й розкриття.

Тема 2. Облік грошових коштів. Загальні положення про грошову систему, готівку й безготівкових розрахунках. Облік коштів у касі Порядок організації обліку, первинні документи. Синтетичний і аналітичний облік на рахунку «Каса». Облік коштів на розрахункових й інших рахунках у банках. Облік інших коштів. Інвентаризація коштів.

Тема 3. Облік короткострокових фінансових інвестицій. Визначення та оцінка фінансових інвестицій. Облік наявності та руху короткострокових фінансових інвестицій. Еквіваленти грошових коштів. Інші короткострокові (поточні) інвестиції.

Тема 4. Облік дебіторської заборгованості. Довгострокова дебіторська заборгованість, її склад та облік. Облік відстрочених податкових активів. Гудвіл. Його зміст та облік. Облік розрахунків за векселями отриманими за реалізовані товари (роботи, послуги). Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з покупцями та замовниками. Визначення і оцінка дебіторської заборгованості. Облікова документація з відвантаження готової продукції, виконання робіт, надання послуг. Облік розрахунків з різними дебіторами. Розрахунки за виданими авансами. Розрахунки з підзвітними особами. Розрахунки за претензіями. Розрахунки з відшкодування заподіяних збитків. Розрахунки з іншими дебіторами. Первинні документи з обліку розрахунків з іншими дебіторами. Первинні документи з обліку розрахунків з іншими дебіторами. Аналітичний і синтетичний облік з різними дебіторами. Облік витрат майбутніх періодів.

Тема 5. Облік основних засобів. Основні засоби, їх характеристика, класифікація й оцінка відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби». 4 Документування й аналітичний облік основних засобів. Формування первісної вартості об'єктів основних засобів залежно від джерел надходження. Поняття капітальних вкладень, відбиття операцій по споруджуванню й придбанню об'єктів основних засобів на рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Синтетичний облік надходження основних засобів. Облік зносу (амортизації) основних засобів. Методи амортизації основних засобів. Облік витрат на відновлення (ремонт) і модернізацію основних засобів. Облік вибуття основних засобів. Особливості ліквідації основних засобів. Інвентаризація основних засобів і відбиття в обліку її результатів. Переоцінка основних засобів і відбиття її результатів в обліку. Оренда основних засобів. Форми оренди. Облік оренди основних засобів в орендодавця й орендаря згідно П(С)БО 14 «Оренда». Облік лізингових операцій. Особливості обліку малоцінних необоротних матеріальних активів.

Тема 6. Облік запасів. Виробничі запаси, їх склад, принципи оцінки по П(С)БО 9 «Запаси». Матеріали, їх класифікація й види оцінок. Облік надходження матеріалів. Формування первісної вартості матеріалів, що надходять на склад. Особливості оцінки й обліку невідфактурованих поставок і матеріалів у дорозі. Облік розрахунків з постачальниками. Облік відпуску матеріалів зі складів. Методи оцінки розходу матеріалів. Облік матеріалів на складах і в бухгалтерії. Методи аналітичного обліку матеріалів. Синтетичний облік руху матеріалів. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Інвентаризація матеріально-виробничих запасів, облік результатів інвентаризації. Переоцінка виробничих запасів.

Тема 7. Облік власного капіталу. Облік статутного капіталу. Облік реінвестиції дивідендів. Облік пайового капіталу. Облік капіталу в дооцінках. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритего збитку). Облік вилученого капіталу. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 8. Облік довгострокових зобов'язань. Суть, види та значення довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових фінансових і податкових зобов'язань. Облік довгострокових векселів. Облік довгострокових зобов'язань за кредитами банків. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями. Облік

довгострокових зобов'язань з оренди. Облік інших довгострокових зобов'язань. **Тема 9. Облік поточних зобов'язань.** Суть та види поточних зобов'язань підприємства. Облік короткострокових векселів виданих. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками. Облік поточних зобов'язань за короткостроковими кредитами банків. Облік поточних зобов'язань по виплаті дивідендів власниками акцій. Облік інших поточних зобов'язань.

Тема 10. Облік доходів і витрат. Визнання, класифікація та загальні принципи обліку доходів і витрат. Облік доходів і витрат операційної діяльності. Облік доходів і витрат інвестиційної діяльності. Облік доходів і витрат фінансової діяльності. Облік доходів і витрат іншої діяльності.

Тема 11. Облік фінансових результатів діяльності підприємства. Формування в обліку фінансових результатів від операційної діяльності. Формування в обліку фінансових результатів від інвестиційної діяльності. Формування в обліку результатів фінансових операцій. Формування в обліку фінансових результатів від надзвичайних подій. Облік використання прибутку та списання збитків.

Тема 12. Методика складання фінансової звітності підприємства. Класифікація звітності та вимоги щодо її підготовки. Методика складання балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал. Призначення і склад приміток до фінансової звітності.

Література

1. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. – 360 с.

2. Крупка Я.Д. Фінансовий облік : підруч. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь[та ін.]. 4-те вид. [доп. і перероб.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.

3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність / Н.М. Ткаченко: Підручник. – К.: Алетра, 2016. – 1080 с.

4. Шара Є. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік : навч. посіб. Центр навчальної літератури, 2018. 424 с.

5. Теловата М.Т., Петраковська О.В. Фінансовий облік - 1 (у схемах і таблицях) Частина - 1: навч. посіб.; за заг. ред. М.Т. Теловатої - К.: Інтердрук, 2019. 217 с.

6. Фінансовий облік - 1 (у схемах і таблицях) Частина - 1: навч. посіб./ [М.Т. Теловата, О.В. Петраковська]; за заг. ред. М.Т. Теловатої Київ: Інтердрук, 2019. 217 с.

2 Питання за темою «Аудит»

Тема 1. Сутність і предмет аудиту. Сутність аудиту, історичні аспекти його розвитку і становлення в Україні; класифікація об'єктів аудиторської діяльності; сфера аудиторської діяльності в сучасній практиці; методи аудиторської діяльності; зв'язок аудиту з предметом економічного аналізу і ревізії (загальні риси та розходження).

Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення. Характеристика офіційних документів з аудиту, міжнародні стандарти аудиту, внутрішньофірмові стандарти аудиту.

Тема 3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання. Характеристика офіційних документів з аудиту, міжнародні стандарти аудиту, внутрішньофірмові стандарти аудиту.

Тема 4. Аудиторський ризик і система оцінювання внутрішнього контролю. Класифікація ризиків в аудиті, їх характеристика та розрахунок.

Поняття та структура внутрішнього контролю. Процедури внутрішнього контролю та оцінка в аудиторській роботі.

Тема 5. Планування аудиту. Процес проведення аудиту та його стадії. Клієнти аудиторських фірм і критерії їх вибору. Види та правова оцінка договорів з надання аудиторських послуг. Відповідальність в аудиторській діяльності. Планування проведення аудиту: складання плану та програми аудиту.

Тема 6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора. Сутність та види аудиторських доказів. Поняття та склад робочих документів аудитора. Класифікація робочих документів аудитора. Вимоги до оформлення робочих документів аудитора. Порядок зберігання і використання робочих документів аудитора.

Тема 7. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи. Призначення та основні елементи аудиторського висновку. Підсумкова оцінка суттєвості виявлених відхилень та їх впливу на фінансову звітність. Види аудиторських висновків.

Тема 8. Підсумковий контроль. Узагальнення результатів аудиту. Оформлення результатів надання послуг аудиторською фірмою. Контроль якості послуг аудиторської фірми. Реалізація матеріалів аудиту. Звіт аудиторської фірми. Ефективність аудиторської діяльності.

Тема 9. Аудит основних засобів. Нормативне регулювання аудиту основних засобів. Інформаційне забезпечення аудиту основних засобів. План і програма аудиту основних засобів. Аудит амортизації та зносу основних засобів.

Тема 10. Аудит нематеріальних активів. Нормативне регулювання аудиту нематеріальних активів. Інформаційне забезпечення аудиту нематеріальних активів. План і програма аудиту нематеріальних активів. Аудит амортизації та зносу нематеріальних активів.

Тема 11. Аудит виробничих запасів. Нормативне регулювання аудиту виробничих запасів. Інформаційне забезпечення аудиту виробничих. План і програма аудиту виробничих запасів.

Тема 12. Аудит грошових коштів та дебіторської заборгованості. Порядок організації готівкових розрахунків. Нормативне регулювання аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості. Інформаційне забезпечення аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості. План і програма аудиту дебіторської заборгованості.

Тема 13. Аудит праці, її оплати та соціального страхування персоналу. Основні нормативні документи з аудиту праці та її оплати. Методика контролю порядку нарахування і виплати заробітної плати. Аудит розрахунків за єдиним соціальним внеском.

Тема 14. Облік витрат діяльності підприємства. Загальні підходи до формування та обліку витрат діяльності підприємства. Аудит витрат за елементами. Аудит адміністративних витрат. Аудит витрат на збут.

Тема 15. Аудит доходів і фінансових результатів. Основні нормативні документи з аудиту доходів і результатів діяльності підприємства. Аудит доходів від операційної діяльності підприємства. Аудит фінансових результатів діяльності.

Тема 16. Аудит фінансової звітності. Інформаційне забезпечення аудиту фінансової звітності підприємства. План і програма аудиту фінансової звітності підприємства. Особливості аудиту фінансової звітності малих підприємств.

Література

1. Слободяник Ю. Б. Внутрішній аудит : навчальний посібник // Суми : ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2018. – 248 с.

2. Петраков Я., Рядська В. Аудит. Навчальний посібник // Центр навчальної літератури, 2019. – 416 с.

3. Немченко В., Редько О., Кононенко В. Аудит. Основи державного, незалежного, професійного та внутрішнього аудиту // Видавництво Центр навчальної літератури. 2019. – 540 с.

4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність [Електронний ресурс] / Закон України №№ 79-IX від 12.09.2019 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

5. Войнарєнко М., Замазій О., Пономарьова Н. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту. Навчальний посібник рекомендовано МОН України // Центр навчальної літератури, 2020. – 488 с.

3 Питання за темою «Податкова система»

Тема 1. Сутність та види податків. Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок. Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання. Класифікація податків. Розподіл податків за економічним змістом.

Тема 2. Організація податкової системи. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

Тема 3. Фіскальна служба України. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування. Генезис контролюючих органів у сфері оподаткування. Порівняльна характеристика контролюючих органів у сфері оподаткування протягом 1991 – 2015 років. Структура Державної фіскальної служби України. Організаційна структура Державної фіскальної служби України. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України. Функції середнього та базового рівня Державної фіскальної служби. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України. Права органів Державної фіскальної служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права. Взаємодія органів податкової міліції з органами Державної фіскальної служби.

Тема 4. Облік податків і надходження податків до бюджету. Поняття та основні характеристики адміністрування податків, податкового контролю, податкового регулювання, державного податкового планування. Корпоративний податковий менеджмент. Структура та основні складові корпоративного податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики податкового обліку, корпоративного податкового планування, бюджетування податків.

Тема 5. Податок на додану вартість. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету. Платники податку на додану вартість. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість. Об'єкт та база оподаткування. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування. Особливості визначення бази оподаткування за різними операціями. Ставки податку на додану вартість. Види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою та ставкою 7 відсотків. Податкові зобов'язання і податковий кредит з ПДВ. Податковий облік із ПДВ. Податкові зобов'язання і податковий кредит. Умови, що визначають право платника на податковий кредит. Податкова накладна. Визначення дат виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит. Бюджетне відшкодування ПДВ. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Критерії автоматичного відшкодування ПДВ. Строки подання податкової декларації та розрахунків із бюджетом. Податкові періоди. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом. Система пільг із податку на додану вартість.

Тема 6. Акцизний податок. Платники та об'єкт оподаткування. Економічна сутність акцизного податку. Законодавча і нормативна база оподаткування. Особливості застосування акцизного податку в Україні. Платники. Об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку. Ставки акцизного податку. 9 Порядок визначення сум акцизного податку. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів. Акцизний податок в операціях із переробки давальницької сировини. Організація і податкове забезпечення транзиту підакцизних товарів. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Застосування марок акцизного податку. Строки сплати податку та подання звітності. Строки та порядок сплати. Строки подання звітності. Механізм застосування пільг для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.

Тема 7. Мито. Об'єкти оподаткування митом. Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика. Об'єкти оподаткування. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення. Митна вартість товарів. Принципи та методи визначення митної вартості товарів. Види та ставки мита. Експортне та імпортне мито. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито. Платники мита. Види ставок мита та їх застосування. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Пільги. Вантажна митна декларація.

Тема 8. Податок на прибуток підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Особливості оподаткування прибутку підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду. Ставки податку. Об'єкт оподаткування. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів. Поняття "основні засоби" та "амортизація". Амортизація основних засобів. Класифікація основних засобів за групами. Механізм застосування методів амортизації. Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Строки сплати податку та подання звітності. Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Пільги щодо податку на прибуток підприємств. Строки сплати податку та подання звітності.

Тема 9. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Принципи запровадження оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Розрахунок і сплата податків сільськогосподарськими товаровиробниками.

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб. Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб. Визначення доходів фізичних осіб. Платники податку. Визначення об'єктів оподаткування. Податкова знижка. Поняття "податкова знижка". Витрати, які включаються до податкової знижки. Обмеження щодо застосування податкової знижки. Податкова соціальна пільга. Поняття "податкова соціальна пільга". Категорії податкової соціальної пільги. Обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги. Декларування доходів. Податкова документація для фізичних осіб-громадян, фізичних осіб підприємців та податкових агентів. Умови складання та терміни подання податкової звітності. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості 10 нарахування та сплати окремих видів доходів. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності

Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Законодавча і нормативна бази оподаткування. Визначення суб'єктів малого підприємництва. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування. Порядок переходу на роботу за спрощеною системою оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Групи платників єдиного податку: критерії та обмеження. Об'єкт, база та ставки оподаткування. Ставки єдиного податку для юридичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Ставки єдиного податку для різних груп платників. Перелік податків і зборів, за рахунок яких сплачується єдиний податок. Податкова звітність. Податкова документація платників єдиного податку. Порядок складання та подання податкової звітності. Строки сплати єдиного податку до бюджету.

Тема 12. Плата за ресурси та послуги. Структура рентної плати. Види платежів, що входять до складу рентної плати. Об'єкти, база оподаткування та ставки. Порядок визначення об'єктів та бази оподаткування податків, що входять до складу рентної плати. Ставки рентної плати. Податкова звітність із рентної плати. Порядок складання та терміни подання податкової звітності з рентної плати. Порядок сплати рентної плати.

Тема 13. Інші податки. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Плата за землю. Форми плати за землю. Суб'єкти плати за землю. Об'єкт оподаткування. Ставки плати за землю. Поняття вартісної оцінки землі. Податкова звітність. Порядок розрахунку і терміни сплати. Транспортний податок. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Туристичний збір. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування.

Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

Тема 14. Ухилення від податків і перекладання податків. Види податкових правопорушень. Види податкових правопорушень. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Перелік офшорних зон. Порядок оподаткування в офшорних зонах. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення. Основні концепції перекладання податків: Просте та складне перекладання. Створення умов для запобігання перекладанню податків. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування у державах з розвинутою та слаборозвинутою економікою. Розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку. Ціноутворення і механізм перекладання непрямих податків. Особливості та умови перекладання податку на прибуток та інших прямих податків.

Тема 15. Податкова політика в системі державного регулювання економіки. Податкова політика та її характеристики. Поняття податкової політики. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрямки та характер податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Елементи та принципи податкової політики. Елементи й основні принципи податкової політики. Критерії ефективності податкової політики.

Тема 16. Неподаткові платежі в бюджет. Склад неподаткових доходів до бюджету. Неподаткові доходи. Обов'язковість сплати неподаткових доходів. Неподаткові надходження. Структура неподаткових платежів. Доходи від власності та підприємницької діяльності. Доходи від некомерційної діяльності.

Література

1. Податковий кодекс України із змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

2. Крисоватий А. І. Сидорович О. Ю., Дмитрів В. І. Наукові основи фіскальної теорії: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 246 с.

3. Оподаткування в Україні: навчальний посібник / За ред.. Н.І. Редіної. К.: Центр учбової літератури, 2019. 544 с

4. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.

5. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

4 Питання за темою «Облік у банках»

Тема 1. Формування банківської системи і ринку банківських послуг. Сутність та структура банківської системи. Етапи розвитку банківської системи України. Центральний банк и грошова - кредитна політика. Функції Національного банку України. Поняття та види комерційних банків. Дочірні банки. Акціонерні та пайові банки. Види банківських операцій.

Тема 2. Створення, державна реєстрація, ліцензування діяльності й реорганізація банків. Порядок відкриття, реєстрації та ліквідації КБ. Ліцензування банківської діяльності. Реєстрація КБ у НБУ. Філії та представництва банків. Реорганізація банку. Регулювання діяльності комерційних банків з боку НБУ.

Тема 3. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках. Сутність і значення банківського обліку. Фінансовий та управлінський облік діяльності банку. Завдання бухгалтерського обліку. Визначення предмета бухгалтерського обліку в комерційному банку. Склад і класифікація об'єктів бухгалтерського обліку. Склад елементів методу бухгалтерського обліку. Особливості застосування елементів методу бухгалтерського обліку в банках та їх визначення. Оцінка та калькуляція. Особливості їх застосування у комерційних банках. Документація та інвентаризація. Види рахунків бухгалтерського обліку: синтетичні, аналітичні, позабалансові, їх призначення в банках. План рахунків бухгалтерського обліку комерційного банку, особливості його побудови. Бухгалтерський баланс і звітність в банках, їх визначення і загальна характеристика. Характеристика окремих статей балансу. Операційний день банку. Взаємозв'язок балансу з рахунком бухгалтерського обліку банку. Види бухгалтерського обліку. Синтетичний та аналітичний облік. Бухгалтерія, її функції. Документація банківських операцій. Форми та методи контролю. Місце аудиту в управлінні банком. Нагляд НБУ за діяльністю комерційних банків. Завдання та організація внутрішнього контролю (аудиту).

Тема 4. Облік міжбанківських розрахунків. Загальні правила розрахунків між банками й класифікація кореспондентських рахунків. Рахунки "лоро" і «ностро». Розрахунки через Національну систему електронних платежів. Касове обслуговування установ комерційних банків та облік цих операцій. Облік міжбанківських розрахунків, які здійснюються за прямими кореспондентськими угодами

Тема 5. Облік касових операцій. Організація касової роботи. Облік і документообіг за операціями кас з приймання готівки. Облік операцій видаткових кас. Інкасація грошової виручки. Зберігання й облік цінностей і документів у грошових сховищах. Ревізія цінностей. Синтетичний облік касових операцій банку.

Тема 6. Платіжні рахунки й облік розрахункових операцій. Характеристика платіжних розрахунків клієнтів банку. Характеристика платіжних розрахунків банку. Облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями, розрахунковими чеками. Облік операцій при розрахунках акредитивами. Організація й облік розрахунків з допомогою платіжних карток

Тема 7. Облік власного капіталу банку. Власний капітал комерційного банку та його джерела його формування. Основний та додатковий капітал. 13 Характеристика рахунків для обліку власного капіталу. Облік операцій з формування статутного капіталу. Облік операцій банку з акціями власної емісії при їх викупі, перепродажу, анулюванні. Облік нарахування дивідендів акціонерам за акціями банків.

Тема 8. Облік депозитів та інших зобов'язань. Депозитні операції банків. Сутність і види депозитів. Депозити фізичних і юридичних осіб. Депозити до запитання. Строкові депозити. Умовні депозити. Ощадні депозити. Процентна політика банків. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Особливості залучення та погашення окремих видів депозитів. Характеристика рахунків для обліку депозитних операцій. Порядок відкриття та режим функціонування депозитного рахунку.

Облікові депозитні операції та методика їх здійснення. Зміст та порядок обліку довірчих операцій.

Тема 9. Облік кредитних операцій. Суб'єкти кредитної діяльності. Кредитна політика банку. Організація кредитного процесу: техніка та технологія кредитування. Перелік та призначення документів, що надаються позичальником для отримання кредиту. Суть методів кредитування і форми позичкових рахунків. Види кредитних операцій і побудова синтетичних рахунків для їх обліку. Облік позичкових операцій з видачі кредиту, з погашення та їх пролонгування. Облік операцій з формування і використання резерву на покриття можливих витрат за кредитами. Порядок списання безнадійних кредитів. Облік операцій кредитного характеру: факторингових, фінансового лізингу. Облік операцій з нарахування відсотків за користування банківськими кредитами та комісійних за надання послуг кредитного характеру.

Тема 10. Облік операцій з цінними паперами. Поняття фінансових інвестиції та їх класифікація. Поняття, класифікація цінних паперів і операцій з ними. Методологічні основи бухгалтерського обліку фінансових інвестицій. Облік операцій банку з цінними паперами, придбаними з метою перепродажу. Облік довгострокових вкладень банку в цінні папери: на інвестиції, в асоційовані компанії, у дочірні компанії. Облік вкладень банку в боргові цінні папери. Облік пасивних операцій банку з цінними паперами за власними борговими зобов'язаннями. Нарухування та облік розрахунків за дивідендами.

Тема 11. Облік валютних операцій. Характеристика валютних операцій. Оцінка і переоцінка об'єктів обліку в іноземній валюті. Характеристика поточних рахунків клієнтів в іноземній валюті. Методологічні основи бухгалтерського обліку валютних операцій. Особливості обліку готівкових валютно-обмінних операцій. Облік операцій з конвертації готівкової іноземної валюти. Порядок здійснення операцій на поточних рахунках клієнтів в іноземній валюті. Облік неторговельних операцій з валютними цінностями. Облік експортно-імпортних операцій. Облік операцій з купівлі та продажу іноземної валюти. Облік форвардних і ф'ючерсних операцій. Облік активних і пасивних операцій в іноземній валюті

Тема 12. Поняття оборотних і необоротних активів банку, їх класифікація. Облік основних засобів, нематеріальних активів, господарських матеріалів, оплати праці працівникам банку. Економічний зміст основних 14 засобів, нематеріальних активів, малоцінних предметів та господарських матеріалів щодо передачі їх вартості та витрати банків. Переоцінка основних засобів і нематеріальних активів.

Тема 13. Облік доходів і витрат банків і фінансових результатів діяльності комерційних банків. Об'єкти обліку в складі доходів і витрат банку. Принципи класифікації рахунків для обліку доходів і витрат банків. Правила обліку доходів і витрат. Облік доходів і витрат банку: облік відсоткових доходів, від торгових операцій, облік комісії за послуги постійного характеру, дивідендного доходу, відсоткових витрат, комісійних витрат, не грошових витрат. Облік фінансового результату. Методика визначення фінансового результату. Розрахунок прибутку що підлягає розподілу. Створення і облік резервів, виплат дивідендів акціонерам банку.

Тема 14. Звітність комерційних банків. Якісна характеристика звітності. Основні користувачі звітності та їх вимоги. Класифікація звітності комерційних банків: формою, способом представлення, терміном надання, рівнем консолідації, категорією користувачів, видом. Характеристика звітності комерційних банків:

основна та допоміжна. Основна фінансова звітність: баланс, про прибутки та збитки, примітки та інші звіти, що розшифровують окремі статті основних форм.

Література

1. Медвідь Л. Г., Фостяк І. В. Облік у банках: Навчальний посібник / Л. Г. Медвідь, І. В. Фостяк – Львів: Видавництво ПП “Магнолія 2006”, 2018. – 360 с. 2. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Текст] : підручник / Н. Б. Литвин. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 676 с

3. Банківські операції [текст]: навч. посіб./ Н.І.Демчук, О.В. Довгаль, Ю.П.Владика– Дніпро: Пороги, 2017. – 461 с.

4. В. А. Фурсова, Ю. Ю. Діденко, Н. О. Бондар. Облік у банках [Електронний ресурс]: навч. посіб.: в 2 ч. / В. А. Фурсова, Ю. Ю. Діденко, Н. О. Бондар. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2016. – Ч.1. – 82 с.

5. Маркус О. В. Бухгалтерський облік у комерційних банках. Підручник. – Луцьк. :П.П. Іванюк, 2019 – 174 с.

5 Питання за темою «Управлінській облік»

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку. Роль управлінського обліку в системі менеджменту. Еволюція управлінського обліку та його сучасні концепції. Організація управлінського обліку. Професійні організації та етичні норми фахівців з управлінського обліку. Управлінський облік в системі рахунків. Роль і значення управлінського обліку в системі управління. Відмінності та взаємозв'язок між управлінським та фінансовим обліком. Види облікової інформації.

Тема 2. Склад витрат виробництва. Сутність, зміст і види витрат виробництва. Поняття витрат згідно із П(С)БО 16. Склад витрат діяльності відповідно до діючих регламентів. Собівартість виробленої і реалізованої продукції. Особливості складу витрат в різних галузях економіки. Види собівартості. Специфічні витрати.

Тема 3. Класифікація і поведінка витрат. Мета і напрями класифікації витрат. Моделі поведінки витрат. Визначення функції витрат. Об'єкти витрат. Класифікація витрат залежно від мети і задач управлінського обліку. Класифікація витрат для оцінки запасів і визначення фінансового результату. Класифікація витрат на виробництво для оцінки запасів і визначення фінансового результату. Класифікація витрат для здійснення процесу контролю і регулювання.

Тема 4. Методи обліку і калькулювання витрат. Облік витрат і фактори, що впливають на його побудову. Мета та завдання обліку витрат і калькулювання собівартості. Процес визначення витрат і калькулювання собівартості окремих об'єктів. Класифікація методів обліку витрат і калькулювання. Методи обліку витрат: позамовний, попроцесний. Напрями удосконалення калькулювання.

Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами. Суть системи обліку і калькуляції за повними витратами. Переваги і недоліки системи обліку і калькуляції за повними витратами. Облік витрат та калькулювання собівартості: види калькуляцій; об'єкти калькуляції та калькуляційні одиниці; способи калькулювання. Суть системи обліку і калькуляції за повними витратами. Переваги і недоліки системи обліку і калькуляції за повними витратами.

Тема 6. Облік і калькулювання за змінними витратами. Сутність системи обліку і калькуляції за змінними витратами. Калькулювання собівартості продукції за змінними витратами, маржинальний дохід, прибуток (збиток) від операційної діяльності. Переваги і недоліки системи обліку та калькуляції за змінними витратами.

Тема 7. Облік і калькулювання за нормативними витратами. Сутність системи обліку і калькуляції за нормативними витратами. Калькуляція собівартості продукції за нормативними витратами. Переваги і недоліки системи обліку та калькуляції за нормативними витратами.

Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Аналіз чутливості прибутку. Аналіз взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» за умов асортименту. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток».

Тема 9. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. Процес прийняття рішення і релевантність облікової інформації. Аналіз варіантів альтернативних рішень. Оптимальне використання ресурсів за умов обмежень. Рішення стосовно запасів. Рішення стосовно ціноутворення. Модель прийняття рішення за умов невизначеності. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 10. Бюджетування і контроль. Сутність бюджетування та його організація. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Види бюджетів і порядок їх складання. Бюджетування як спосіб контролю діяльності центрів виникнення витрат і центрів відповідальності. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

Тема 11. Облік і контроль за центрами відповідальності. Концепція центрів та обліку відповідальності. Оцінка діяльності центрів витрат. Оцінка діяльності центрів доходу. Оцінка діяльності центрів прибутку. Організація обліку відповідальності за методом «тариф-година-машина».

Література

1. Патрин Г.О. Управлінський облік: підручник. Львів. Видавництво Львівської політехніки. 2017. 340с.

2. Ленъ В. С. Управлінський облік: підручник. 2-е вид., випр. Київ: Каравела, 2017. 260 с.

3. Голов С. Ф. Управлінський облік. Підручник / С. Ф. Голов. 6-те вид. К.:Лібра, 2018. 524 с.

4. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с

5. Задорожний, З.-М. В. Управлінський облік : приклади, задачі, тести [Текст] : навч. посіб. / З.-М. В. Задорожний, І. Я. Омецінська, Л. Т. Богуцька. - 2-ге доповн. і переробл. - Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 211 с.

6. Управлінський облік: [навчальний посібник] / Фоміна О.В., Мошковська О.А., Августова О.О.- Київ: КНТЕУ, 2021. 228с

Програму розглянуто та затверджено на випусковій кафедрі фінансів, обліку та оподаткування, Протокол №7 від 22.02.2023 р. 3